

Lesactiviteit 1.3 Trekvogelspel

Werkvorm: spelen in groepjes van 4 leerlingen

Materialen: trekvogelspel uit de trekvogelkrant. Deze is te verkrijgen bij Ecomare of een ander aangesloten kustveldcentrum. Zie vogeltrackers.nl.

Tijdsduur: 45 minuten.

Leerdoelen Leerlingen kunnen:

1. aangeven dat kusttrekvogels in het voorjaar van zuidelijke streken via de Waddenzee naar noordelijke streken trekken en in het najaar weer terug, en dit aanwijzen op een kaart.
2. aangeven dat het een enorme energie-investering is om van overwinteringsgebied naar broedgebied te vliegen. Uiteindelijk levert dit meer nakomelingen op omdat ze de voordelen van de verschillende gebieden benutten.
3. drie redenen noemen waarom de trekvogel naar het noorden trekt en drie redenen noemen waarom een trekvogel naar het zuiden trekt.
4. bij de verschillende verblijfplaatsen van trekvogels aangeven wat de gevaren en verstoringen zijn.

Opzet In het trekvogelspel maken de leerlingen een reis van een jaar uit het leven van een kanoetstrandloper. Ze ondervinden de voordelen, nadelen en beslismomenten die de vogels ook doormaken.

Leg kort het trekvogelspel uit. Een paar aandachtspunten daarbij:

- De spelers moeten eerst de kanoeten en kleine fiches uitknippen op de hoeken van het spelbord.
- De spelers hoeven niet met de dobbelsteen te gooien om vooruit te gaan. Ze gebruiken de dobbelsteen alleen op de vakjes met de dobbelsteen om een gebeurtenis te krijgen.

Laat leerlingen in viertallen het spel spelen.
Bespreek het spel na.

Nabespreken kan aan de hand van de volgende vragen.

1. Wie heeft de reis kunnen afmaken?
2. Wie niet en waar lag dat vooral aan?
3. Wat zijn de risico's in Siberië? Wat op de trek? En wat in de Waddenzee en Afrika?
4. Wat leek op de werkelijkheid in het spel en wat niet?
5. Wat zijn redenen voor de trekvogels om naar het noorden dan wel naar het zuiden te gaan?
6. Waarom trekt een trekvogel. Wat zijn de grote voordelen voor hem?

Achtergrond

In de trekvogelkrant en op de website vogeltrackers.nl kun je informatie vinden over redenen waarom vogels trekken en de gevaren die zij lopen.

Gevaren en verstoringen in de Waddenzee

- Verdwijnen voedselbronnen door overheersing van andere soorten. Zo lijkt bijvoorbeeld de gewone oester, die in de Waddenzee gegeten wordt door vogels, verdreven worden door de Japanse oester, die te groot en stevig is.
- Vervuiling door de mens: netten, vishaken, olie, vergiftiging door vervuild water (dit kan zowel chemisch zijn, als vervuild met plastics).
- Verstoring door de mens, door toerisme en recreatie, bijvoorbeeld door boten.
- Door klimaatverandering verdwijnen droogvallende wadplaten onder water.

Gevaren en verstoringen in het noordelijk broedgebied

- Opgegeten (de eieren of jongen) door poolvossen en/of roofvogels.

Gevaren en verstoringen tijdens de trek

Op trek is het grootste gevaar een tekort aan energie om de tocht te halen. Als de vogels van tevoren te weinig hebben kunnen eten of onderweg ongepland oponthoud hebben krijgen ze het moeilijk. Dit oponthoud kan komen door:

- Harde wind, slecht weer.
- Door verwoestijning wordt de Sahara groter. De reis wordt voor trekvogels langer.
- Verkeerde timing (te vroeg of te laat vertrekken en aankomen) door klimaatsverandering.

Andere gevaren tijdens de trek:

- Jacht.
- Obstakels zoals windmolenparken, hoogspanningskabels, gasvlammen.
- Olie op zee

In het zuidelijk overwinteringsgebied

- Door klimaatverandering verdwijnen droogvallende wadplaten onder water.
- De visrijke kustzone wordt door niet-Afrikaanse trawlers leeggevist.

Ook daar komen steeds meer mensen en deze hebben ook een steeds grotere voedselbehoefte. Dit heeft onder andere de volgende effecten:

- Natuur wordt omgezet in landbouw of industrie gebied.
- De delta's worden leeggevist.

